

ἐν ἐπισήμῳ γράμματι τῆς ἐπαρχίας ὡς ἔξης· αὐτὸν πειροπολίτης Εύριπου καὶ τὸν τόπον ἐπέχων Κυζίκου ἐν ἑτέρῳ γράμματι ἐκδιθέντι τῷ 1590 ἐπὶ Περιόδου, ὑπογράφει ἐνδομηκοστὸς Ἐδομος οὗτος ἀντὶ Εύριπου (Ασιμέντιος) δηλονότι ἀνευ τῆς δηλώσεως ἑτέρας ἰδιότητος. Τρίτος δὲ φαίνεται ὑπογράφων ὁ Κυζίκου Ἀχίλλειος, ὅπερ δηλοῖ ὅτι ἡ τελευταία αὕτη ἐπαρχία ἀπολλάγη τῆς ἐπιτροπείας τοῦ Εύριπου σχοῦσα ἵδιον παιμενέρχην· ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπονομὴν τοῦ ἀνωτέρω τίτλου εἰς τὸν Οὐγγροβλαχίας τιμῆς χάριν τιτλοφορούμενον «καὶ τὸν τόπον ἐπέχοντα» Καισαρίας Καπαδοκίας » τοῦτο θεωρητέον ὡς ἔξαιρετικὴν περίπτωσιν.

Ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος φρονῶ ὅτι ἡ τοποτηρητεία τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ἐν περιπτώσει χειρίας ὡς μέχρι τοῦ νῦν γίνεται, εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πιστὴ ἀπεικόνισις τοῦ εἰδούς ἐκείνου τῆς ἐπιτροπείας, ὅπερ δηλοῖ συνεκδοχικῶς ὁ τίτλος «Καὶ τὸν τόπον ἐπέχων».

•Ηλίας Αλεξανδρίδης.

SCHILLER (*)

ΤΙ ΕΣΤΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΙΝΑ ΣΚΟΠΟΝ ΣΠΟΥΔΑΖΕΤΑΙ

(Ακαδημαϊκὸς εἰσητήριος λόγος (1).)

Αίσιν τερπνὴ καὶ τιμιτικὴ μοί εἶναι ἡ ἐντολὴ, ἀξιότιμοι Κύριοι, ἵνα περιέλθω μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ μέλλοντι πεδίον, ὅπερ παρέχει τῷ σκεπτικῷ παρατηρητῇ τοσαῦτα ἀντικείμενα διδασκαλίας, τῷ δρῶντι κοσμοπολίτῃ τοσαῦτα λαμπρὸν παραδείγματα πρὸς μίμησιν, τῷ φιλοσόφῳ τοσοῦτον σπουδαίας ἀποκαλύψεις καὶ ἐνὶ ἑκάστῳ ἀνευ δικαρίσεως τοσοῦτον πλουσίας πηγὰς τῆς εὐγενεστέρας ἡδονῆς — τὸ μέγα καὶ εὑρὺ πεδίον τῆς Παγκοσμίου Ιστορίας. Ή δύσις τοσούτων νεκρῶν ἀνδρῶν, οὓς εὐγενής ἔφεσις τοῦ εἰδέναι περὶ ἐμὲ συνέλεξε καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὄποιων πολλοὶ ἥδη δραστήριοι εὐφυεῖς νόρες διὸ τὴν ἐπεργομένην γενεὰν ἀκμάζουσι, καθιστῶσι τὸ καθῆκον μού εὐχάριστον καὶ τερπνόν, οὐχ' ἥττον ὅμως ἀφίησι μοι νὰ αἰσθανθῶ καὶ τὴν αὔστηρότητα καὶ σπουδαιότητα τούτου καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν.

Οσφ μεγαλείτερον τὸ δῶρον, ὅπερ ἔχω ἵνα παράσχω ὑμῖν — καὶ τί μεγαλείτερον τῆς ἀληθείας ἔχει νὰ δώσῃ ἀνθρώπως τῷ ἀνθρώπῳ; — τοσοῦτον μᾶλλον δέον νὰ φροντίσω ὅπως μὴ σιμικρυνθῇ ἡ ἀξία αὐτοῦ ὑπὸ τὰς ἐμάς χεῖρας. Οσφ ζωηρότερον καὶ καθαρώτερον ἀντιλασμάδενται τὸ πνεῦμα ὑμῶν ἐν τῇ εὐτυχεῖ ταύτῃ ἐποχῇ τῆς δράσεως αὐτοῦ, καὶ ὅσφ δρμητικώτερον τὰ νεκρὰ ὑμῶν αἰσθήματα ἀναφρέγονται, τόσῳ περισσότερον μοι ἐπιβάλλεται νὰ προσέξω τὸν νοῦν ὅπως ὁ ἐνθουσιασμὸς οὗτος, τὸν ἐποίην ἡ ἀλήθεια μόνη ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διεγείρῃ, μὴ καταναλωθῇ ματαίως εἰς ἀπάτην καὶ πλάνην.

Γνώμον καὶ λίαν εὐρὺ εἶναι τὸ πεδίον τῆς Ιστορίας· ἐν τῷ κύκλῳ αὐτῆς εὑροῦται ὄλοκλη-

(*) Μετάφρασις ἐκ τοῦ πρωτοτύπου γερμανικοῦ.

(1) Διὰ τοῦ λόγου τούτου κατήρξατο διασημότατος ἀνὴρ τῶν ιστορικῶν αὐτοῦ διαλέξεων ἐν Πέντη. Εδημοσιεύθη δ' οὗτος τὸ πρῶτον ἐν τῷ Γερμανικῷ 'Ερμη (Deutscher Merkur) κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1789.

ρος ὁ ἀθηναϊκός κόσμος. Δι' ὅλων τῶν καταστάσεων, ὃν δὲ ἀνθρωπος ἐπέζησε, δι' ὅλων τῶν μετα-
βαλλομένων μορφῶν τῆς ἴδεας, διέ τε τῆς μωρίας καὶ τῆς σοφίας, τῆς καταπτώσεως καὶ
ἔξευγενίσεως αὐτοῦ ἀκολουθεῖ αὕτη τούτῳ· αὕτη ἔχει νὺν δύση λόγον παντός, ὅπερ οὗτος
ἐκτήσατο καὶ ἔχοργησεν. Οὐδεὶς ὑπάρχει μεταξὺ ὑμῶν, εἰς ὃν ἡ ἱστορία νὰ μὴ ἔχῃ τι σπου-
δαῖον νὰ εἴπῃ· πάντα τὰ δυσοδήποτε ἀπὸ ἀλλήλων διεστάμενα στήδα τοῦ μέλλοντος ὑμῶν
προορισμοῦ συνδέονται που μετ' αὐτῆς· ἐνδος ὅμως προορισμοῦ μετέχετε ἐξ Ἰσοῦ ἀπαντεῖ, ἐκείνου
ὅν εἰς τὸν κόσμον μεθ' ὑμῶν αὕτων ἐκομίσατε — τὸ μορφωθῆναι ὡς ἀνθρωποι — καὶ ἀκριβῶς
πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν ἀποτελενται ἡ ἱστορία.

Πρὶν ἡ ὅμως ἐπιχειρήσω, κύριοι, νὰ δρίσω ἀκριβέστερον τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου
τῆς ὑμετέρας ἐπιμελείας προσδοκίας ὑμῶν καὶ ἀποδείξω τὸν σύνδεσμον τοῦ ἀντικειμένου τούτου
μετὰ τοῦ ἴδιαζοντος σκοποῦ τῶν τέσσαρων ὑμῶν σπουδῶν, δὲν θὰ ἥτο περιττὸν νὰ συνε-
νοηθῇ πρᾶτον μεθ' ὑμῶν περὶ τοῦ σκοποῦ τούτου τῶν ὑμετέρων σπουδῶν. Προεισαγωγικὴ ἀνέ-
λξις τοῦ ζητήματος τούτου, γάτις κατάλληλος καὶ ἀρκετὰ ἀξία μοι φαίνεται πρὸς ἔναρξιν τῆς
μελλούσης ἀκαδημαϊκῆς ὑμῶν σχέσεως, θέλει μὲ φέρει εἰς θέσιν, ὅπως στρέψω τὴν ὑμετέραν
προσοχὴν πάραπτα ἐπὶ τῆς σημαντικωτάτης σελίδος τῆς Παγκοσμίου Ἰστορίας.

"Αλλον ὅλως τυγχάνει τὸ σχέδιον τῶν μελετῶν, ὅπερ διαχράφει ἔχυτῷ δι πρὸς βιοπορι-
στικὸν σκοπὸν σπουδάζων καὶ ἄλλον τὸ τῆς φιλοσοφικῆς κεφαλῆς. Ἐκείνος, θέτις ἐν τῇ ἐπι-
μελείᾳ αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο προσπαθεῖ ἢ νὰ ἐκπληρώσῃ τοὺς ὅρους, ὡφελούσης οὐδὲν θέλει καταστῆ-
τικὸν πρὸς ἀξίωμά τι καὶ δυνηθῆ νὰ μετάσχῃ τῶν ἐκ τούτου ωφελημάτων, θέτις τιθη-
σιν εἰς ἐνέργειαν τὰς πνευματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις πρὸς οὐδένας ἄλλον σκοπὸν ἢ νὰ βελ-
τιώσῃ τὴν αἰσθητικὴν αὐτοῦ κατάστασιν καὶ κορέσῃ εὐτελῆ τινα φιλοδοξίαν, δι ποιού-
τος οὐδεμίαν σπουδαιοτέραν ὑπόθεσιν ἔχει κατὰ τὴν εἰσόδον αὐτοῦ ἐν τῷ ἀκαδημαϊκῷ
αὐτοῦ σταδίῳ, ἢ τὸ γά διαχωρίσῃ προσεκτικῶτα τὰς ἐπιστήμας, ἀς οὗτος βιοποριστι-
κῆς σπουδᾶς ὀνομάζει ἀπὸ πάσσας τὰς ἐπιλοίπους αἰτίνες μόνον τὸ πνεῦμα ὡς πνεῦμα
τέρπουσιν. Πάντα τὸν χρόνον, δὲν εἰς τὰς τελευταίας ταύτας ἥθελεν οὗτος ἀφιερώσει θὰ ἐνόμι-
ζει ὅτι ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸ μέλλον αὐτοῦ ἐπάγγελμα, τὴν κλοπὴν δὲ ταύτην οὐδέποτε θὰ συνεχώ-
ρει εἰς ἔχυτόν. "Απασαν τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ θέλει διευθύνει ἀναλγώς τῶν ἀπὸ αὐτοῦ ἀπαι-
τήσεων τοῦ μέλλοντος κυρίου τῆς τύχης αὐτοῦ, καὶ θέλει πιστεύει ὅτι τὰ πάντα ἔξεπλήρωσε
ὅταν καταστῆσῃ ἔχυτὸν ἵκανόν, ὥστε νὰ μὴ φοβεῖται τὴν ἀρχὴν ταύτην. Αφοῦ δὲ διατρέξῃ
τὴν τῶν μαθημάτων αὐτοῦ σειράν, καὶ φέρεται εἰς τὸ τέρμα τῶν ἰδίων πόθων τόπε παρα-
τεῖται τὰς ὁδηγητρίας αὐτοῦ—διότι πρὸς τί νὰ καθιυποβάλῃ αὐτὰς περαιτέρω εἰς κόπον; Τὸ
μέγιστον νῦν αὐτοῦ ζήτημα εἶναι ν' ἀγάγῃ εἰς φῶς τοὺς συνεπισεσωρευμένους θησαυρούς τῆς
μνήμης αὐτοῦ καὶ προφυλάξῃ μάλιστα αὐτοὺς ἀπὸ πάσσας ἐλαττώσεως τῆς ἀξίας αὐτῶν. Ἐ-
κάστη ἐπέκτασις τῆς βιοποριστικῆς αὐτοῦ ἐπιστήμης ἀνησυχεῖ αὐτὸν διότι τῷ ἀποστέλλει
νέαν ἐργασίαν, ἢ διότι καθιστᾷ τὴν παρελθοῦσαν ἀγροστον ἔκαστος σπουδαῖος νεωτερισμὸς
ἐκπλήσσει αὐτὸν διότι κατασυντρίβει τὸν παλαιὸν σχολειακὸν τύπον, δὲν οὗτος προσιδιάσατο·
ἐκτιθησιν αὐτὸν εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ ἀπολέσαι πᾶσσαν τὴν ἐργασίαν τοῦ προηγουμένου αὐτοῦ
βίου. Τίς σφοδρότερον κατεξανέστη κατὰ τῶν ἀναμορφωτῶν ἢ τὸ πλῆθος τῶν πρὸς βιοποριστι-
κὸν σκοπὸν σπουδασάντων. Τίς ἐμποδίζει τὴν πρόοδον ωφελιμῶν μεταρρυθμίσεων ἐν τῷ βασι-
λείῳ τῆς γηγενεῖας ἢ αὐτοὶ οὗτοι; "Εκαστον φῶς, ὅπερ εύτυχής τις μεγαλοφυῆς νοῦς ἀνάπτει
ἐν οἰαδήποτε ἐπιστήμῃ καθίστησι καταφανῆ τὴν ἔνδειαν αὐτῶν· μάχονται μετ' ἔχθροπαθείας,
μετὰ λανθανούσης μοχθηρίας, μετ' ἀπελπισίας, διότι ὑπερμαχήμενος τοῦ σχολειακοῦ συστήμα-

τος, υπέρ οὖσα συνηγοροῦσι, μάχονται συγχρόνως υπέρ οὖλης αὐτῶν τῆς υπάρξεως. Δι' ὁ, καὶ οὐδεὶς ἔχθρός εἶναι μᾶλλον ἀδιάλλακτος, οὐδεὶς συνέδελφος φίλονερώτερος, οὐδεὶς προθυμότερος δημιουργὸς αἰχέσεων ἢ ὁ πρὸς βιοποριστικὸν σκοπὸν σπουδάσας. Ὅσῳ δὲιγώτερον αἱ γνώσεις αὐτοῦ δι' ἑαυτῶν ἀνταμείθουσιν αὐτὸν τόσῳ μεγαλειτέραν ἀνταμειθήν ἀπαιτεῖ ἔξωθεν ἐν καὶ τὸ αὐτὸν μέτρον ἔχει καὶ διὰ τὴν ἀξίαν τῶν χειρονακτῶν καὶ διὰ τὴν ἀξίαν τῶν πνευμάτων· τοῦτο δὲ εἶναι ὁ κόρος. Ὅθεν οὐδένα ἀκούομεν παρκπονούμενον περισσότερον ἐπὶ ἀχαριστίῃ ἢ τὸν πρὸς βιοποριστικὸν σκοπὸν σπουδάσαντα· τὴν ἀμοιβὴν αὐτοῦ δὲν ζητεῖ ἀπὸ τῶν θησαυρῶν τῶν ιδεῶν αὐτοῦ, τὴν ἀμοιβὴν αὐτοῦ προσδοκᾷ ἐκ ζένης ἀναγνωρίσεως, ἐκ τιμητικῶν θέσεων, ἐκ ποριστικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἀν δὲ ἀποτύχῃ εἰς τοῦτο τότε τίς δυστυχέστερος, τούτου τοῦ πρὸς βιοποριστικὸν ἀπλῶς σκοπὸν σπουδάσαντος; Ματαίως ἔζησεν, ἤγρύπνισεν, εἰργάσθη· μάτην τὴν ἀλήθειαν ἀνεζήτησεν, ἐὰν αὕτη δὲν μετατρέπεται δι' αὐτὸν εἰς χρυσὸν εἰς δημοσιογραφικὸν ἔπαινον, εἰς ἡγεμονικὴν εὔνοιαν.

(Ἐπεται συνέχεια).

Ἐρμιόνη Λαζαρίδου.

⇒ EXΕΤΕ ΓΕΙΑ! ⇌

Φυσοῦr οἱ ἄρεμοι φυσοῦr, ἡ Θάλασσα βονρούrει
κι' ἀρούrει ὁ ραντης τὰ πατιὰ τοῦ καραβιοῦ μ' ἀτάρα·
Πατούδα, μάρα, φίλοι, μὴ στιγμὴ μᾶς μένει μόρη!
σᾶς δίrω ςτερο φιλί μὲ πόρο μὲ λαχτάρα.

Κύttα! *ctήr μαύρη τὴν ρυχτιά, ποῦ γ' ω θὰ βλέπω μόρο
νερὸ κι' διόσκοτο οὐραρὸ *c' ἀρατολὴ καὶ δύσι,
κυttάξετε *ctὸν οὐραρό, κυttάξετε μὲ πόρο!
τ' ἀστέρι μου ἐκεῖ γύηλà χλωμό, χλωμὸ θὰ σθύσῃ!..

*Ar ἦr γραφτό μου θὰ θαρτῶ *ctὸ κῆμα τάφρισμένο
καὶ ρᾶχω τάγριο πέλαγο γγὰ ίστερο μου στρῶμα,
ΐσως τὸ σῶμά μου τεκρὸ καὶ θαλασσοδαρμένο,
ΐσως ἐρθῆ rὰ κυλισθῆ ἐδῶ *caύτὸ τὸ χῶμα!...

*Εχετε γειά. ἀλλοιμορο! αῦριο τέτοια ὥρα
ποῦ θὰ μὲ πάη τὸ πέλαγο, ποῦ θὰ μὲ πάη τὸ κῆμα;
οὲ ποιὸ ἀγνώριστο γγαλό, ποιὰ μακρονσμένη χώρα;
ἔχετε γειά, ἀλλοιμορο! μᾶς γάροισε τὸ κοῖμα:...